

GUTNALTINGET

"Gutnal ping" benämns det högsta tinget på Gotland, överställt såväl tredingstinget, settingstinget och tinget (se [organisation](#)). Det var "högsta domstolen", sedan inte de lägre instanserna lyckats lösa rättstvisterna. Institutionen är definitivt förkristen, men hur Gutnaltinget varit organiserat är inte helt klarlagt. Troligen presiderade där landets "äldste" ("seniores") i ett kollektiv med [tredingsdomarna](#) i spetsen, både för att avdöma domar och leda landet. Gutnaltinget sammanträdde efter midsommar, i tid för petersmässan (29 juni) och då skulle också sveakungen, eller hans sändebud, utlysa frid och uppbära öns skatt där. Detta till skillnad mot svearikets andra landskap, vilka skulle leverera skatten till konungen.

Tidigare historieskrivning har tänkt sig, enligt vad som gällde efter 1499, att en landsdomare residerade över Gutnaltinget och ön. Men, det finns tecken som tyder på att ön hade tre landsdomare tidigare, nämligen de som var tredingsdomare och även ansvarade som landsdomare i de bägge [settingar](#) som ingick i [tredingen](#). 1447 uppträder sålunda Jacob Hangvar (norder treding), Botulf Gardrung (medeltredingen) och Botulf Kattlund (suder treding) som "landsdomare". Redan 1344 omvittnas Liknat Björnunge (norder treding) och Gagnwid av Alva (suder treding) som särskilt framstående då de beseglade Gotlands allmoges förpliktelse att utbetala 1000 marcker lödigt silver (ca 210 kg) till kung Magnus och Visby.

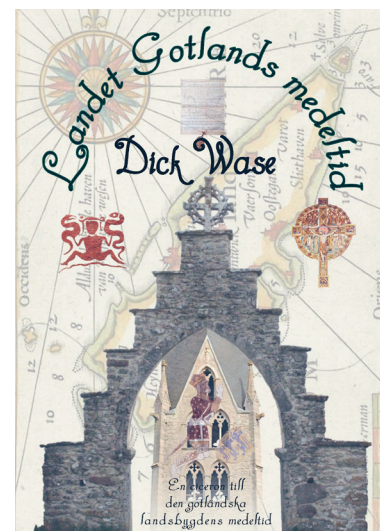
Beteckningen "Gutnaltinget" har traditionellt tolkats som "gutna allting", men i senare tid har istället framförts en tolkning, att det ska härledas ur ett hypotetiskt "gutna", som skulle betyda "utgjutning", "vattenflöde", kombinerat med ett ord "al", som skulle betyda sänka. En annan äldre tolkning är att namnet skulle betyda "gutarnas helgedom", med "al" identiskt med gotiskans "alhs" (helgedom). En parallell på ön är [Fröjel](#). Att det måste ha funnits en helgedom vid Gutnaltinget är självklart, för att kunna kalla ned gudarnas välsignelser och bekräftelser på domar och överenskommelser, därför förefaller tolkningen av -al som helgedom högst sannolik. Men kanske "gutn" verkligen avser "utgjutning", "vattenflöde", eftersom vattensamlingar var obligatoriska vid större offerplatser, för vattenoffer. Namnet skulle i så fall betyda ungefär "helgedomen (hovet) vid källan".

Roma kloster uppfördes i direkt anslutning till Gutnaltinget, troligen på platsen för den tidigare hedniska helgedomen..

[Tillbaka till hemsidan](#)

1

Landet Gotlands medeltid, gotländska landsbygden på denna webbsida i bokform.

Prenumerera på den i särklass bästa och mest vetenskapliga gotländska historiska tidskriften. **HAIMDAGAR**.
info@haimdagar.se

DE MEDELTIDA VISBYKYRKORNA

En vägledning till kyrkoruinerna och domkyrkan

Dick Wase

De medeltida Visbykyrkorna. Den bästa ciceronen till Visbys medeltida kyrkor.

UTFÄRDEN

En roman från gotländsk vikingatid av Dick Wase

Livet på Visborg slott, av Anders R Johansson. Den ultimata boken om den en gång stora och mäktiga borgen i Visbys sydöstra hörn.

Utfärden. Roman från gotländsk vikingatid utifrån den s k "Bogestenen".

